

Vännäs kommun

Granskning delårsrapport, jan - aug 2021

Building a better
working world

Innehåll

1. Sammanfattning	2
2. Inledning	3
2.1. Bakgrund.....	3
2.2. Syfte och revisionsfrågor	3
2.3. Genomförande	4
2.4. Revisionskriterier.....	5
3. Granskningsresultat	6
3.1. Delårsrapportens innehåll.....	6
3.2. Förenklad förvaltningsberättelse.....	6
3.3. Resultat- och balansräkning samt drift och investeringsredovisning	7
3.4. God ekonomisk hushållning	10

1. Sammanfattning

EY har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna översiktligt granskat Vännäs kommuns delårsrapport för perioden 2021-01-01 – 2021-08-31. Uppdraget utgör en del av den årliga granskningen och är en obligatorisk uppgift för revisorerna enligt kommunallagen.

Syftet med den översiktliga granskningen är att ge kommunens revisorer ett underlag för sin bedömning av om delårsrapporten är upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed samt om resultaten är förenliga med de mål om god ekonomisk hushållning som kommunfullmäktige fastställt i budget. Revisorernas bedömning av delårsrapporten och måluppfyllelsen avges i ett skriftligt utlåtande som de avlämnar till kommunfullmäktige i samband med delårsrapportens behandling.

Utifrån vår översiktliga granskning är vår sammanfattande bedömning följande:

- ▶ Det har inte framkommit några omständigheter som tyder på att kommunens delårsrapport är upprättad i strid med lagens krav eller god redovisningssed i övrigt.
- ▶ Sammantaget bedöms redovisade prognoser vara förenliga med fullmäktiges mål för god ekonomisk hushållning i ett finansiellt perspektiv.
- ▶ Kommunen efterlever balanskravet. Budgeten, delårsutfallet och det prognostiserade årsutfallet är positivt.
- ▶ Att verksamhetsutfallen är förenliga med målen för god ekonomisk hushållning låter sig inte bedömas med revision, med undantag för att prognoserna visar att nämndernas ekonomi delvis är i balans.

Med anledning av vår granskning föreslås kommunstyrelsen:

- ▶ Begränsa delårsrapportens innehåll och anpassa det till Rådet för kommunal redovisning rekommendation 17
- ▶ Beakta iakttagelserna i avsnitt 3.3.2 i kommande årsbokslut.

2. Inledning

2.1. Bakgrund

Kommuner ska enligt Lag om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) årligen upprätta minst en delårsrapport. Den ska omfatta minst 6 och högst 8 månader samt avse tiden från årets början.

Revisorerna ska enligt kommunallagen (KL) bedöma om resultatet i delårsrapporten är förenligt med de mål som fullmäktige i budgeten beslutat om god ekonomisk hushållning. Revisorernas skriftliga bedömning ska bifogas delårsrapporten.

Av kommunens budget ska det enligt KL bl. a. framgå:

- ▶ Hur verksamheten ska finansieras och hur den ekonomiska ställningen beräknas vara vid budgetårets slut.
- ▶ Finansiella mål som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning.
- ▶ Plan för verksamheten under budgetåret med mål och riktlinjer som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning.

Enligt LKBR ska delårsrapporten innehålla en resultaträkning, en balansräkning och en förenklad förvaltningsberättelse. Dessutom ska, enligt Rådet för kommunal redovisning (RKR) en samlad beskrivning av kommunens drift- och investeringsverksamhet ingå i delårsrapporten.

LKBR och RKR ställer minimikrav på delårsrapportens innehåll, t.ex. finns det inga formella krav på kassaflödesanalys eller sammanställda räkenskaper. Eftersom delårsrapporten utgör ett viktigt styrdokument som används av fullmäktige för uppföljning av ekonomi och verksamhet kan kommunen själv välja att ha ytterligare information eller publicera fullständiga finansiella rapporter i sin delårsrapport. I det fallet utgör normeringen inte någon begränsning.

2.2. Syfte och revisionsfrågor

Granskningens syfte är att översiktligt bedöma om:

- ▶ Delårsrapporten upprättats enligt LKBR och god redovisningssed som den kommer till uttryck i Rådet för kommunal redovisnings rekommendation 17 Delårsrapport (R17).
- ▶ De verksamhetsmässiga- och finansiella utfallen är förenliga med fullmäktiges mål för god ekonomisk hushållning.
- ▶ Kommunen efterlever kommunallagens krav på ekonomi i balans.

Granskningen har gjorts på uppdrag av och i enlighet med beslutad projektplan av de förtroendevalda revisorerna för att utgöra underlag till deras skriftliga bedömning som bifogas delårsrapporten inför fullmäktiges behandling.

Granskningen har genomförts ur ett väsentlighets- och riskperspektiv för att med rimlig grad av säkerhet kunna besvara revisionsfrågorna. Granskningen är översiktlig och inte lika omfattande som granskningen av årsredovisningen. Den omfattar därför att bedöma ett urval av underlagen till den information som ingår i delårsrapporten och är mer inriktad på analytisk granskning än på substansgranskning.

Då vår granskning därför inte varit fullständig utesluter den inte att andra än här framförda felaktigheter kan förekomma.

2.3. Avgränsning

Granskningen av delårsrapporten har avgränsats främst till de lagstadgade och normerade delarna. Kassaflödesanalys och sammanställd redovisning granskas om sådana upprättats och är nödvändiga för att bedöma utfallen för god ekonomisk hushållning. Angående den förenklade förvaltningsberättelsen avgränsas granskningen till de normerade avsnitten som behandlar:

- ▶ Händelser av väsentlig betydelse
- ▶ Förväntad utveckling av verksamhet och ekonomi utifrån målen om god ekonomisk hushållning
- ▶ Helårsprognosen förhållande till budget för den löpande verksamheten
- ▶ Balanskravsresultatet utifrån helårsprognosen

I övrig granskas den förenklade förvaltningsberättelsen endast med avseende på att lämnad finansiell information är förenlig med räkenskaperna i övrigt.

2.4. Genomförande

Granskningen har utförts genom:

- ▶ Översiktlig granskning och analys av det siffermässiga bokslutet för delårsperioden samt av resultatprognosen för året.
- ▶ Översiktlig analys av verksamhet och ekonomi i den omfattning som krävs för att bedöma om resultatet är förenligt med de av fullmäktige fastställda målen.
- ▶ Intervjuer med kommunens ekonomichef.

lakttagelser som gjorts under granskningen har lämnats till kommunens ekonomichef som tagit del av revisionsrapporten för sakkontroll.

2.5. Revisionskriterier

Granskningen av delårsrapporten sker mot bestämmelser i kommunallagen rörande god ekonomisk hushållning och ekonomi i balans. När det gäller räkenskaperna sker granskning mot bestämmelser i LKBR samt RKR:s R17 Delårsrapport.

3. Granskningsresultat

3.1. Delårsrapportens behandling och innehåll

Iakttagelser:

Vännäs kommun har januari – augusti som delårsperiod. Kommunstyrelsen behandlar rapporten fyra veckor efter rapporttidens utgång och fullmäktige efter 6 veckor.

Vännäs delårsrapport innehåller betydligt mer än resultaträkning, balansräkning, drift- och investering samt förenklad förvaltningsberättelse. Utöver minimikraven har kommunen valt att komplettera rapporten med kassaflödesanalys, sammanställd redovisning samt verksamhetsberättelser från nämnder och företag. Delårsrapporten omfattar 86 (82) sidor att jämföra med årsredovisningens 106.

Bedömning:

Delårsrapportens är aktuell vid kommunstyrelsens behandling och överträffar minimikraven i LKBR och R17. Att komplettera delårsrapporten med kassaflödesanalys och sammanställd redovisningen bedöms dock inte vara nödvändigt mot bakgrund att det saknas fullmäktigemål för god ekonomisk hushållning på koncernnivå och mål som kräver information hämtad från en kassaflödesanalys.

Rekommendation:

Med hänsyn till rapportens aktualitet, kostnadsaspekter och för att undvika upprepning av tidigare lämnad information, bör styrelsen överväga att begränsa delårsrapportens innehåll.

3.2. Förenklad förvaltningsberättelse

Enligt R17 utgörs minimiinnehållet i en förenklad förvaltningsberättelse av följande avsnitt:

- ▶ Händelser av väsentlig betydelse som inträffat under delårsperioden eller efter dess slut, men innan delårsrapporten upprättats
- ▶ Upplysningar om kommunens förväntad utveckling avseende ekonomi och verksamhet utifrån målen om god ekonomisk hushållning
- ▶ En redovisning av hur helårsprognosen förhåller sig till den budget som fastställts för den löpande verksamheten
- ▶ En bedömning av balanskravsresultatet utifrån helårsprognosen

Iakttagelser:

Förvaltningsberättelse redovisar händelser av väsentlig betydelse men det framgår inte tydligt hur händelserna påverkar verksamhet och ekonomi. Vad gäller urvalet av händelser ställer vi oss även undrande till att den pågående pandemin inte lyfts fram som en händelse av väsentlig betydelse. Förvaltningsberättelsen har inte en struktur och ett innehåll som anpassats till minimiinnehållet i en förenklad förvaltningsberättelse. Den är nästan lika omfattande som årsredovisningens förvaltningsberättelse.

Bedömning:

Innehållet i förvaltningsberättelsen bedöms överträffa kraven på en förenklad förvaltningsberättelse enligt R17.

Rekommendation:

Utforma förvaltningsberättelsen enligt R17:s avsnittsindelning och redovisa övrig information i en "fram- eller bakvagn" alternativt i egna rapporter. Vi vill också tipsa om att RKR i sin rekommendation R15 Förvaltningsberättelse, ger exempel på händelser som är att betrakta av väsentlig betydelse.

3.3. Resultat- och balansräkning samt drift och investeringsredovisning

De finansiella rapporterna ska upprättas enligt följande:

- ▶ En balansräkning per den aktuella delårsperiodens slut och jämförelsetal för närmast föregående räkenskapsårs utgång.
- ▶ En resultaträkning för delårsperioden med jämförelsetal från motsvarande period närmast föregående räkenskapsår, helårsprognos samt årsbudget.
- ▶ En samlad men översiktlig beskrivning av kommunens drift- och investeringsverksamhet
- ▶ Kommunen kan själv välja att besluta om kassaflödesanalys och sammanställda resultat- och balansräkningar ska ingå i delårsrapporten.

lakttagelser:

Resultat- och balansräkning samt kassaflödesrapport upprättas för kommunen som juridisk person och som koncern. Prognos- och budgetsiffror lämnas för kommunens resultaträkning. I övrigt jämförs utfallen med utfall från föregående år. Drift- och investeringsredovisningen redovisas så att de kan jämföras med fullmäktiges budget.

Bedömning:

Vi bedömer att normeringen i R17 efterlevs. Konsoliderade räkenskaper för kommun-koncernen ingår i delårsrapporten, vilket inte motiveras med att kommunen har en koncernbudget eller mål för god ekonomisk hushållning som riktats mot den kommunala koncernen. Inte heller motiveras kassaflödesanalysen av att den behövs för uppföljning av måltalen. Fullmäktige har antagit en kassaflödesbudget som hade kunnat följas upp i delårsrapporten. Det sker dock ej.

Rekommendationer:

Anpassa räkenskaperna i delårsrapporten till den ekonomiska informationen som behövs för att efterleva R17 och fullmäktiges mål för god ekonomisk hushållning.

3.3.1. Resultat, utfall och prognos

Nedan redovisas delårsutfall och årsprognos i jämförelse med föregående år och budget.

Resultaträkning delår/helår	2021	2020	Avvikelse	2021 prog	2021 budg	Avvikelse
	jan-aug	jan-aug	Delår	jan-dec	jan-dec	Helår
Verksamhetens intäkter	166,3	167	-0,7	229,8	229,8	0
Verksamhetens kostnader	-537,2	-541,8	4,6	-824,8	-833,7	8,9
Avskrivningar	-22,1	-16,6	-5,5	-32,3	-24,8	-7,5
Verksamhetens nettokostnader	-393	-391,4	-1,6	-627,3	-628,7	1,4
Skatteintäkter	295	282,4	12,6	443,2	429,7	13,5
Generella stadsbidrag och utjämning	145	139,2	5,8	214,3	214,3	0
Verksamhetsresultat	47,1	30,1	17	30,1	15,1	15
Finansiella intäkter	9,2	1,6	7,6	13,5	2,0	11,5
Finansiella kostnader	-2,3	-2	-0,3	-6,1	-4,0	-2,1
Resultat	54	29,8	24,2	37,5	13,1	24,4

lakttagelser:

- ▶ Delårsperiodens resultat är 24,2 mkr högre än samma resultat i fjol. Ökningen förklaras främst av positiva skatteintäktsavräkningar med anledning av en förhöjd skatteprognos från SKR. Vidare har även utvecklingen av kommunens finansiella placeringar utvecklats positivt under året och bidragit med förbättrat resultat om 9 mkr.
- ▶ Prognostiserat årsresultat: 37,5 mkr är 24,4 mkr högre än budget och 22,5 mkr högre än fjolårets. Avvikelserna förklaras främst av de ovan förklarade händelserna och tertial 3 bedöms utfalla i enlighet med budget. Kommunstyrelsens årsprognos bedöms som försiktig bl. a. med anledning av osäkerheten som följde av pandemin.

3.3.2. Rättvisande räkenskaper

Vi har översiktligt granskat tillämpade redovisningsprinciper och ett urval av poster vad avser värdering och periodisering. Det har inte framkommit något som tyder på att räkenskaperna är upprättade i strid med lagens krav eller avviker från god redovisningssed. Vid granskningen har vi iakttagit följande:

- ▶ Kommunen gör i sin redovisning en avsättning för osäkra kundfordringar som uppgår till 2,4mkr (27%) av totala kundfordringar i kommunen. Vi har i vår granskning noterat att en större del av dessa fordringar är gamla. Vi rekommenderar kommunen att genomföra en genomgång av kundfordringarna för att rensa ut sådant som ej förväntas kunna bli betalda.
- ▶ Vid vår granskning av periodiserade kostnader och intäkter så har vi noterat att de flyktingbidrag som kommunen fick ta del av under 2015 har periodiserats och finns fortfarande kvar i balansräkningen som en skuld uppgående till 6mkr. I enlighet med det yttrande som Rådet för Kommunal Redovisning lämnade i december 2015 så skulle dessa bidrag ha tagits upp som intäkt under 2015 och 2016. Vi rekommenderar kommunen att till bokslutet 2021-12-31 korrigera den företagna hanteringen.
- ▶ Kommunen genomförde under 2020 en genomgång av sina hyresavtal för att säkerställa vilka som uppfyller kraven för redovisning enligt RKR R5 om Leasing. Två

hyresavtal identifierades som sedan bokslutet 2020 redovisats enligt detta regelverk där den leasade tillgången redovisas som en anläggningstillgång och nuvärdet av framtida leasingbetalningar som en skuld. Vi har tagit del av dokumentationen och finner dessa två tillgångar korrekt hanterade.

- ▶ Vi har dock i vår granskning noterat att ingen uppdelning görs av leasingskulden i lång- respektive kortfristig del. Enligt RKR R7 skall en skuld klassas som kortfristig om den förfaller till betalning inom 12 månader räknat från balansdagen vilket gör att vi rekommenderar kommunen att framöver säkerställa en korrekt uppdelning.
- ▶ Vi har vidare noterat att den mall som man använder för redovisning kräver manuell hantering då mallen är byggd för kvartalsrapportering, medan kommunen brukar tertialrapportering. Vi uppmanar därför kommunen att se över om man kan bygga om mallen för att undvika felaktigheter och minska mängden merarbete.
- ▶ Arbetet med att identifiera finansiella leasingavtal fortsätter vidare då ett stort antal avtal behöver genomlysas och man utesluter inte att det möjligen skulle kunna identifiera fler avtal som skall redovisas enligt RKR R7 vilka då kommer att uppdateras i bokslutet.
- ▶ Vid vår granskning av hanteringen av exploateringsfastigheter har följande noteringar gjorts:
 - ▶ Vid generering av nya exploateringsfastigheter 2017-12-31 så brukade kommunen en värderingsmodell där det bokförda värdet av fastigheterna fördelades på respektive fastighet utifrån taxeringsvärdet. Man har från administrationen kunnat konstatera att hanteringen var felaktig då kostnader för avstyckning och fastighetsreglering inte fanns med. Kommunen jobbar för närvarande med att korrigera hanteringen.
 - ▶ Vid genomgång av registret för exploateringsfastigheter så noterade administrationen vidare att två av de registrerade fastigheterna, sedan några år tillbaka, varit sålda. Detta medför att värdet av exploateringsfastigheter i kommunens balansräkning bedöms vara ca 300tkr för högt. Vi uppmanar kommunen att till bokslutet per 2021-12-31 korrigera den noterade avvikelsen.
- ▶ Vid granskning av kommunens hantering av valutatoppkonton i kommunkoncernen så har vi noterat att tillgångs och skuldsaldon i koncernen netto redovisas. Vi kan konstatera att man enligt RKR skall bruttoredovisa tillgång och skuld i dylika fall. Givet att det är Vännäs Kommun som har avtalet med bank om valutatoppkonto där koncernbolagen ingår, ska bolagens konton ingå i Vännäs Kommuns balansräkning genom både en tillgång och skuld. I nuläget är dessa exkluderade men behöver läggas till för att det ska vara rätt hanterat. Vi uppmanar kommunen att till årsbokslutet 2021-12-31 korrigera hanteringen.
- ▶ Vid vår granskning av kontohantering hos banker så har vi noterat att det, i synnerhet hos Swedbank, finns konton som kommunen inte längre brukar. Vi uppmanar kommunen att genomföra en genomgång och avsluta sådant som inte används.
- ▶ Efter kontroll mot Engagemangsspecifikation noterades vidare att avstämningarna på konton kopplade till Swish-konton inte stämmer fullt ut. Inga beloppsmässigt

väsentliga avvikelser har noterats men vi uppmanar kommunen att se över hanteringen av dessa för att framtida differenser.

3.3.3. Tilläggsupplysningar

För att underlätta förståelsen av utvecklingen under den aktuella rapportperioden ska följande tilläggsupplysningar lämnas i delårsrapporten.

- ▶ Att samma redovisningsprinciper och beräkningsmetoder har använts i delårsrapporten som i den senaste årsredovisningen eller, om dessa principer eller metoder har ändrats, en beskrivning av karaktären på och effekten av förändringen.
- ▶ Säsongsvariationer eller cykliska effekter som har påverkat verksamheten
- ▶ Karaktären och storleken på jämförelsestörande och extraordinära poster samt deras effekt på tillgångar, skulder, eget kapital och resultat
- ▶ Effekter av ändrade uppskattningar och bedömningar som har redovisats under tidigare räkenskapsår, om de har en väsentlig effekt på den aktuella rapportperioden
- ▶ Förändringar i väsentliga ansvarsförbindelser som inträffat efter räkenskapsårets början

lakttagelser:

Upplysningar i noter lämnas som anger att delårsrapporten upprättats med samma redovisningsprinciper som i senaste årsredovisning och att säsongsvariation i semesteruttaget påverkat kostnaderna samt att det inte uppstått några extraordinära poster men att pandemin påverkat utfallet.

Bedömning:

I allt väsentligt bedöms tilläggsupplysningar enligt kraven i R17 lämnas. När det gäller punkterna: "säsongsvariationer eller cykliska effekter" och "jämförelsestörande och extraordinära poster" så är det en brist att de inte anges till belopp och räkenskapspost. Prognosen indikerar att resultatutfallet de sista fyra månaderna ska vara -16,3 mkr vilket tyder på att det finns stora säsongsvariationer i verksamheten och/eller jämförelsestörande poster.

3.4. God ekonomisk hushållning

Delårsrapporten ska redovisa upplysningar om förväntad utveckling avseende ekonomi och verksamhet utifrån målen om god ekonomisk hushållning (RKR 17). Finansiella mål och verksamhetsmål för vad som är god ekonomisk hushållning ska anges i fullmäktiges budget (KL 11:6). I Vännäs kommun återfinns fullmäktiges mål för god ekonomisk hushållning i dokumentet: Budget- och verksamhetsplan, 2021 – 2022, plan 2023.

3.4.1. Finansiella mål

Mål	Kommunstyrelsen prognos	Revisionens bedömning
Resultatöverskott på 2% av skatteintäkter och bidrag	Målet uppfylls. 5,7%	Utfallet i prognosen är förenligt med målet.
Soliditetens ska årligen öka med 0,4%	Målet uppfylls, 4%	Utfallet i prognosen är förenligt med målet.
Investeringar ska vara 100% självfinansierade	Målet uppfylls	Prognos på årets investeringsutgifter lämnas inte i delårsrapporten. Självfinansieringsgraden efter 8 månader är 379%. Utfallet per augusti är förenligt med målet.

Bedömning:

Sammantaget bedöms prognosutfallen vara förenliga med fullmäktiges finansiella mål.

Rekommendation:

Upprätta prognos för årets investeringsutgifter i nästa års delårsrapport.

3.4.2. Verksamhetsmål

I fullmäktiges styrdokument framgår att god ekonomisk hushållning innebär att såväl kommunens finansiella som verksamhetsmässiga mål uppnås, att verksamheten bedrivs långsiktigt, ändamålmässigt och effektivt och att ekonomiska aktiviteter sker i enlighet med lagar, regler och etablerade normer. Det fullmäktigemål som vi bedömer ger uttryck för god ekonomisk hushållning i verksamheten och är uppföljningsbart är: budgetföljsamhet. Fullmäktige anger som mål att nämnderna ska ha ekonomi i balans.

Mål	Kommunstyrelsen prognos	Revisionens bedömning
Ekonomi i balans:	Målet uppfylls delvis. Budgetavvikelse:	Utfallet i prognosen är delvis förenligt med målet
Kommunstyrelse	0,0	
Plan- och miljönämnd	0,1	
Vård- och omsorgsnämnd	-2,5	
Liljaskolans styrelse	2,0	
Barn och utbildningsnämnd	-0,2	
Summa:	-0,6	

Bedömning:

Mål som ger uttryck för god ekonomisk hushållning i ett verksamhetsperspektiv och som är uppföljningsbara samt vars utfall kan styrkas med revision saknas i stor utsträckning.

Rekommendation:

Ta fram fler uppföljningsbara fullmäktigemål som ger uttryck för god ekonomisk hushållning i ett verksamhetsperspektiv.

3.4.3. Balanskravet

Enligt kommunallagen ska kommuner ha en budget i balans, d.v.s. budgeterade intäkter som överstiger kostnaderna. Om utfallet blir att kostnaderna överstiger intäkterna ska underskottet återställas. Avsteg från kravet på att återställa underskott kan ske genom att fullmäktige åberopar synnerliga skäl, vilket kan ske redan vid budgettillfället eller i samband

med delårsrapportens eller årsredovisningens behandling. I lågkonjunktur kan kommuner med sk. resultatutjämningsreserv disponera eget kapitaluppbyggnad som gjorts tidigare år för att underlåta ett återställande av underskott (KL kap 11).

lakttagelser:

I kommunens budget, utfallet per augusti månad och i årsprognosen överstiger intäkterna kostnaderna. Kommunen har inga underskott från tidigare som behöver täckas.

Bedömning:

Kommunen bedöms efterleva balanskravet.

Umeå och Skellefteå den 30 september 2021

Johan Pettersson, auktoriserad revisor

PerÅke Brunström, Certifierad kommunal
yrkesrevisor